

DE GILDE VAN SINTE CORNELIUS IN DE PAROCHIE VAN SNAESKERKE

door J.B. DREESEN

Alhoewel Snaaskerke niet tot Oostende behoort heeft deze gemeente gedurende eeuwen nauwe banden met onze stad gehad. Dit kwam voornamelijk doordat in Snaaskerke de Ieperleet een bevaarbare afleiding vormde die onder de benaming "hoofdwatergang van 's heer Woutermans-ambacht" langs Stene afzakte. Door de daarop volgende verbinding met de Oostendse Watergang (oude en nieuwe) kon Oostende zijn goederen, over het water, naar Brugge en het hinterland voeren (1).

De patroonheilige van Snaaskerke is de Heilige Cornelius, die nog steeds het voorwerp is van de volksverering. Hij wordt gevierd op de 16de september, zijn feestdag, en op elke woensdag van de week. Hij is bijzonder de patroonheilige tegen "de excessen, vallende ziekten, zwijmingen in het hoofd en alle andere ziekten onder de kinderen en het vee". De kerk bezit een relikwie van de Heilige Cornelius onder de vorm van een stuk been van 11 cm. Rond de kerk ligt een Ommegang die door de pelgrims driemaal wordt afgelegd waarbij ze telkens halten bij het beeld van de Heilige Cornelius en voor de kapel van O.L.Vrouw (aangebracht op het huis van de veldwachter).

De bedevaarders brachten meestal een offer mee. Als ze voor hun dieren kwamen dienen waren dat, bijvoorbeeld, een konijn, kippen of duiven. Die offers staken ze dan in een houten rennetje dat aan de kerk stond. Deze dieren werden dan door de koster aan de meestbiedende verkocht. De opbrengst werd gebruikt voor de verering van de Heilige Cornelius (2).

Deze traditie van de H. Corneliusviering moet oude wortels hebben want in het Rijksarchief van Brugge vonden wij hiervan sporen terug uit de 18de eeuw. Het zijn een reeks nota's die betrekking hebben op de periode 1725-1757 (3).

In de periode 1725-1728 was enen VERMEERSCH pastoor van deze parochie. De Confrerie had de naam van "Gilde van Sinte Cornelius in de parochie Snaaskerke" en er stonden twee "kapelmeesters" aan het hoofd ervan. Elk jaar had er ter ere van de H. Cornelius een noeven plaats binst dewelke de pastoor elke dag ter zijner ere een mis zong terwijl de paters Recoletten kwamen prediken, biechthoren en "vroegmisse doen".

In 1738 kreeg Snaaskerke in zijn verering van de Heilige Cornelius concurrentie van de pastoor van Moere. Die wendde alle pogingen aan om de devotie tot de Heilige Cornelius op zijn parochie te stellen. We weten echter niet of hij daarin gelukt is. Eigenaardig is wel dat in 1745 de ornamenten van de H. Cornelius, tegen het tijdstip van zijn feestdag naar Brugge werden gehaald. Of dit verband hield met de actie van de pastoor van Moere of uit vrees voor de oorlog (1745. Belegering van Oostende door de Franse troepen) is niet duidelijk.

Hiernavolgende geven wij dan een opsomming van de giften en werken met betrekking tot de kerk en het altaar van de H. Cornelius zoals ze in deze nota's voorkomen.

1725-1728	Nieuwe predikstoel	Kerk
	4 kandelaren en 2 piramiden	Altaar van S. Cornelius
1729	Altaarcleet (lijnewaet, syde stoffen, gallonen)	
	Corpe voor het venerabile	Voor de voorseyde capelle van S. Cornelius

1731	repareren van de capelle van Sinte Cornelius	
1733	3 paer blomtacken	Antaeren van de Kercke
1736-37	linwaeten (albe en 3 over- rocken met kanten, 3 amickten	kerk
1737	renne voor de opgeofferde kiekens, zwijntjes en duiven	gilde
1731	nieuwe banck van wagenschot	choor van S. Cornelius
1738-41	gordijnen andere sieraden vermaeken van het kruy der remonstrant	tabernakel der kerk kerk kerk
1742	knielbank	sitsel van den S. Cornelius
1743	zwarte capule spesketel	kerk kerk
1744	10 zilveren ringen 3 medailles, 1 kruisje	gewijd ter eere van den H. Cornelius
1745	linwaet, canten, lint en camericke nieuwe biechtstoel gezet in de muur repareren van de bancken en de voet van het O.L.V. antaer	kerk choor van den H. Cornelius
1746	blecke lavarum 3 singels	? kerk
1747	nieuwe standaert geschild- derd (rijk) nieuwe troon gekocht (geschilderd en verguld) Schoonmaken en vermaken van het antaerstuk van S. Cornelius	choor van S. Cornelius antaer van S. Cornelius
1748	nieuw koperen wierookvat	?
1750	de kerk wordt geheel gewit en geschilderd	
1750-53	6 bloempotten 4 koperen kandelaers, 2 kopere kruisen vergulde moleire en canon van de mis 2 andere kleine vergulde zilver ciborum verguld	kerk kerk en kapel kerk en kapel kerk en kapel kerk en kapel
1754	nieuw wierookvat	?
1755	hermaken van casufel, stoel en manipel	?
1755-57	schilderen van het beeld O.H. (+) op het kerkhof en verzilveren 2 postuurkens nevens het tabernakel	kerkhofkuis en kerk
1757	men schildert, vernischt en verguld den hooghen antaer en het kasje met de posteurkens van S. Cornelius-antaer, predikstoel en ringbanck, ook vergult en verzilvert men de portiere van den Ste Cornelius. Een wijwaterbustel gekocht en vermaken der maegdekeersen	

- Referten : (1) Vlietinck. Het oude Oostende en zijn driejarige belegering, blz. 63.
(2) Snaaskerke. Handschrift z.n. en z.j.
(3) Rijksarchief Brugge. Aanwinsten 2, nr. 6928.
-

NOGMAALS "ANDERHALVE EEUW SPOOR EN STATIONS"

door August VAN ISEGHEM

In het januarinummer van De Plate besprak Gerard VANDAMME enkele "onnauwkeurigheden" betreffende het artikel van F. GEVAERT, verschenen in ons extra-augustusnummer 1990.

Het ging hier meer bepaald over het opbreken van de goederenspooren in de stad. Waar F. GEVAERT schreef dat de sporen op de oevers van de oude handelsdokken en het schuildok in 1936 werden opgebroken wist G. VANDAMME te vertellen dat deze sporen er nog lagen kort na de bevrijding.

Wie heeft gelijk ? Het antwoord is eenvoudig : beiden !

Iedereen weet dat er gedurende de oorlog door de Oostendse vissers veel vis, en dan vooral haring, werd gevangen. Deze vis werd opgekocht door een "Viscorporatie" aan een vaste prijs.

De nationale voorzitter van deze corporatie was Lucien DECROP, reder. De plaatselijke voorzitter was Henri WILLEMS, vishandelaar. De burelen waren gevestigd op het Sint Petrus en Paulusplein, enkele huizen van het Waterhuis.

De vis werd gewogen op de kaai en in houten kisten vervoerd met platte wagens, getrokken door paarden. De bestemming was het goederenstation, gelegen langs de Spoorwegstraat. De visser kreeg ter plaatse een bon als bewijs van de geleverde hoeveelheid vis. Deze bon moest hij dan aanbieden op het bureel van de viscorporatie, waar hij zijn geld kreeg.

Nu gebeurde het regelmatig dat er tijdens het vervoer tussen de laadplaats en het goederenstation bakken met vis "verdwenen". Moeilijk was dit niet want de vis werd vervoerd in open kisten op "open" wagens. En de bevolking had honger !

Dit was natuurlijk niet naar de zin van de viscorporatie. Zij had aan de visser een bon afgeleverd voor x kilo's vis en uiteindelijk kreeg zij er veel minder.

Daarom vroeg de viscorporatie aan het Bestuur der Spoorwegen om het uitgebroken spoor tussen het goederenstation en het huidige Montgomerydok opnieuw aan te leggen. Dit werd toegestaan zodat de vis kon vervoerd worden in gesloten wagons. Diefstal of verdwijning van vis werd zo onmogelijk !

De sporen werden waarschijnlijk rond 1941 heraangelegd. Aangezien ze, kort na de bevrijding, eindigden nabij of langs het Montgomerydok veronderstel ik dat ze tot daar werden heraangelegd. Alhoewel dit dok, in de loop van de oorlog, niet meer door de vissers mocht gebruikt worden. De vissersvloot legde dan aan in het 1e handelsdok.

Wanneer de sporen opnieuw werden opgebroken kan ik mij niet meer herinneren.